

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ
Гж 4517/17
Дана: 05.06.2018. године
К р а г у ј е в а ц

АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ, у већу састављеном од судија Аца Вучићевића, председника већа, Надежде Видић и Гордане Вељовић, чланова већа, у правној ствари тужилаца „АА“, „ББ“ и „ВВ“, сви из ..., које заступа пуномоћник Стојан Милојевић, адвокат из ..., против туженог ЕПС Дистрибуција, ДОО Београд, огранак ..., кога заступа пуномоћник Драгомир Секулић, дипломирани правник, ради накнаде штете, вредност спора 9.211.955,00 динара, одлучујући о жалбама тужилаца „ББ“ и „ВВ“, и туженог, против пресуде Основног суда у Пожеги 2П.бр.1138/12 од 22.06.2017. године, у седници већа одржаној на дан 05.06.2018. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Пожеги 2П.бр.1138/12 од 22.06.2017. године у ставу један, ставу четири и ставу пет изреке, и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Ожалбеном пресудом у ставу један изреке делимично се усваја тужбени захтев тужиље „АА“, па се тужени „ЕПС Дистрибуција“ ДОО Београд, огранак ..., обавезује да тужиљи на име накнаде штете претрпљене услед уништења у пожару породичне стамбене зграде у селу ..., Општина ..., плати износ од 37 624 евра у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан исплате, у року од 15 дана по правноснажности пресуде, са законском затезном каматом почев од дана доношења пресуде па до дана исплате, и на име накнаде штете за изгореле покретне ствари у изгорелој стамбеној згради исплати износ од 20 000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са законском затезном каматом почев од дана доношења пресуде па до дана исплате, све у року од 15 дана по правноснажности пресуде.

У ставу два одбија се тужбени захтев тужиље „АА“ у делу којим је тражила да се тужени обавезе да тужиљи на име накнаде штете за изгорелу кућу, преко досуђеног износа динарске противвредности 37 524 евра по средњем курсу НБС на дан исплате, исплати још износ до траженог износа од 5.065,584,00 динара, као неоснован.

У ставу три одбија се тужбени захтев тужиле у делу којим је тражила да се тужени обавезе да на име накнаде штете за уништене ствари преко досуђеног износа динарске противвредности износа од 20 000 евра по средњем курсу НБС на дан исплате, исплати још износ до траженог износа од 4.136.315,00 динара, као неоснован.

У ставу четири одбија се тужбени захтев тужилаца „ББ“ и „ВВ“, обоје из ..., којим су тражили да се тужени обавезе да тужиоцима као солидарним повериоцима на име накнаде штете исплати износ од 1.123.685,00 динара, са законском затезном каматом од доношења пресуде, до исплате, као неоснован.

У ставу пет обавезан је тужени да тужилци „АА“, накнади трошкове спора у износу од 1.097.313,00 динара.

Против наведене пресуде жалбе су благовремено изјавили:

- тужени, у односу на одлуке из става један и става пет изреке, из свих законом предвиђених разлога, с предлогом да се пресуда у ожалбеном делу укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење;

- тужиоци „ББ“ и „ВВ“, у односу на одлуку из става четири изреке, из свих законом предвиђених разлога, с предлогом да се пресуда у ожалбеном делу укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Тужиоци су доставили одговор на жалбу туженог, с предлогом да се жалба туженог одбије као неоснована.

Испитујући ожалбену пресуду у смислу чл. 386 ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 55/14), Апелациони суд у Крагујевцу је утврдио да су жалбе тужилаца „ББ“, „ВВ“ и туженог, основане.

Ожалбена пресуда донета је уз битне повреде одредаба парничног поступка из чл. 374 ст. 2 тач. 7 ЗПП, на коју другостепени суд пази по службеној дужности, као и битне повреде одредаба парничног поступка из чл. 374 ст. 2 тач. 12 ЗПП, јер пресуда не садржи разлоге у погледу свих битних чињеница, наведени разлози нису у потпуности јасни, што све представља недостатке због којих се пресуда не може испитати, и због чега се укида у ожалбеном делу, тј. у ставу један, четири и пет изреке.

У образложењу ожалбене пресуде првостепени суд наводи да је утврдио следеће чињенично стање:

Тужилца „АА“ је власник породичне стамбене зграде саграђене на кп.бр.630/3 КО ... – Општина ..., да је стамбена зграда старије градње, саграђена 1962. године, с тим што је у току 2008. године замењена кровна конструкција, и састојала се од подрума, спрата и поткровља. Тужилца „ББ“ је ћерка тужиле „АА“, а тужилац „ВВ“ је муж тужиле „ББ“, а зет тужиле „АА“, и сви живе у заједничком домаћинству са сталним

пребивалиштем у .... Тужиља „АА“ је власник пољопривредног земљишта у површини од 6.74,55 ха. Повремено бораве у селу ..., и годишње проводе укупно око 4 месеца.

Дана 07.08.2011. године, након доласка из ..., и уласка у кућу, осетили су паљевину, запазили гараж и у собама приземља осећао се мирис дима, међутим, струје није било, а они увек када напуштају кућу искључују потпуно струју, због чега је и уграђен гребенасти прекидач. С обзиром да том приликом у кући нису могли да остану отишли су у родитељску кућу тужиоца „ВВ“ у .... Према његовој изјави гребенасти прекидач, којим се искључује струја из целе куће, је био лабав, он је покушао да га окрене, али је прекидач висио у ваздуху, чим га је дохватио. Наредног дана, 08.08.2011. године о квару је обавештена Електродистрибуција ... (струја на кући се водила на тужиљу „ББ“) и у њено име захтев је поднео њен брат од тетке. Радници ЕД ... изашли су на лице места 11.08.2011. године и то „ГГ“ и „ДД“, који су сачинили записник о контроли у коме су констатовали да је оштећен мерно разводни ормар, атмосферским пражњењем, међутим, том приликом није искључена струја с објекта. Објекат је скинут са електричне мреже тек 13.08.2011. године у 12,00 часова, што је констатовала комисија ЕД ..., која је на увиђај изашла тога дана.

Неспорно је да је дан раније, 12.08.2011. године, око 22,30 часова, избио пожар у породичној кући тужиље „АА“, у коме је изгорела кућа и покретне ствари које су се налазиле у кући.

Објекат је био напајан електричном енергијом преко надземног самоносивог кабла са бетонског стуба ваздушног НН вода који се налази у истом дворишту на растојању око 5 метара од куће. Бетонски стуб је последњи стуб на линији развода електричне енергије за тај део села. Прегледом је утврђено да стуб није имао никакву заштиту од пренапона из мреже и обрнуто (ни катодне одводнике преднапона ни ваздушне осигураче). У време настанка пожара, као и у време непосредно пре тога, није било падавина нити атмосферских електричних пражњења.

На основу налаза и мишљења вештака електроструке и вештака противпожарне заштите утврђено је да је до пожара дошло због тога што су у петак увече 12.08.2011. године проводници били оштећени, у хаварисаном мерно разводном орману, и на тако оштећеним проводницима је дошло до кратког споја, до варничења, до почетног пламена, односно пожара. То је узроковало пожар, јер 11.08.2011. године, када су овлашћена лица ЕД ... изашла на лице места по пријави од 08.08.2011. године није била искључена струја. Вештаци сматрају да је до пожара највероватније дошло услед кратког споја на мерно разводном орману као последица оштећења приликом претходног утицаја атмосферског пренапона констатованог записником о увиђају број 767/1 од 11.08.2011. године. Други кратки спој на МРО је последица првог кратког споја, пошто је у правом кратком споју оштећен мерно разводни орман. Закључак вештака јесте да до пожара у тужиљиној кући не би дошло у случају да су запослени у електродистрибуцији испоштовали чл. 154 Закона о енергетици, којим је прописано да је оператор система дужан да објекат купца искључи са система у случају када би одлагање искључења могло проузроковати пожар.

Основни суд у Пожеги је донео међупресуду 2П.бр.1138/12 од 29.01.2015. године којом је утврдио да је тужбени захтев тужилаца за накнаду штете основан (тужилца „АА“ је тражила накнаду штете за уништени стамбени објекат у пожару и покретне ствари које су биле у кући, а тужиоци „ББ“ и „ВВ“ за своје покретне ствари које су се налазиле у истој кући и изгореле у пожару), а међупресуда је потврђена пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж-674/15 од 07.07.2015. године, тако да је о основу потраживања тужилаца одлучено правноснажном судском одлуком – поменутом међупресудом.

Након вештачења од стране вештака грађевинске струке и вештака економске струке, ради утврђивања вредности стамбеног објекта и покретних ствари, тужилца „АА“ је уредила тужбени захтев тако што је тражила да се тужени обавезе да на име накнаде штете за изгорелу кућу исплати износ од 5.065.584,00 динара, а за уништене ствари у пожару износ од 4.136.315,00 динара, док су тужиоци „ББ“ и „ВВ“, као солидарни повериоци, тражили да се тужени обавезе да им на име накнаде штете за уништене ствари које су изгореле у истој кући исплати износ од 1.123.685,00 динара, са законском затезном каматом од доношења пресуде, до исплате.

Вештак грађевинске струке извршио је процену грађевинске вредности изгорелог стамбеног објекта у неколико варијанти, с тим што је првостепени суд као објективну и реалну процену прихватио варијанту по којој вредност стамбеног објекта износи 37 624 евра, с обзиром да је вештак вршио процену грађевинске вредности објекта у еврима.

Полазећи од чињенице да је међупресудом расправљено и правноснажно утврђено постојање основа потраживања тужилце „АА“ за накнаду штете, и да је вештачењем утврђена висина штете, у ставу један изреке обавезује туженог да тужилци „АА“ накнади штету за уништени стамбени објекат у износу од 37 624 евра у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан исплате.

У вези одлуке о висини накнаде материјалне штете за уништене покретне ствари које су изгореле у пожару у истој кући, вештак економске струке је утврдио вредност тих ствари према списку који је приложила тужилачка страна, у износу од 4.136.315,00 динара, с тим што је првостепени суд одлучујући о накнади штете за покретне ствари применио одредбу чл. 232 ЗПП којом је прописано да ако се утврди да странци припада право на накнаду штете, на новчани износ или на заменљиву ствар, а висина износа, односно количина ствари не може да се утврди или би могла да се утврди само са несразмерним тешкоћама, суд ће висину новчаног износа да одреди по слободној оцени. Применом овог института првостепени суд закључује да је основан тужбени захтев за износ од 20 000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС важећем на дан исплате, и у ставу један изреке обавезује туженог да тужилци изврши такву обавезу.

У вези са висином обавезе туженог првостепени суд закључује да на страни тужилце „АА“ нема доприноса у настанку штете, тако да не постоји основ за евентуално смањење обавезе туженог.

Тужбени захтев тужилаца „ББ“ и „ВВ“ одбија у целости као неоснован уз образложење да тужиоци, осим њиховог саслушања у својству парничних странака, нису приложили ниједан доказ да су власници спорних ствари, нити да су се те ствари налазиле у предметној кући која је изгорела у пожару, те применом правила о терету доказивања њихов тужбени захтев у ставу четири изреке одбија у целости као неоснован.

Другостепени суд налази да је првостепени суд приликом одлучивања о тужбеном захтеву извршио битну повреду одредаба парничног поступка из чл. 374 ст. 2 тач. 7 ЗПП, на коју другостепени суд пази по службеној дужности, јер у ситуацији када је тужбеним захтевом тражено да се тужени обавезе да тужиљи исплати на име накнаде штете одређени фиксни износ у динарима, а првостепени суд приликом одлучивања се није држао тужбеног захтева, већ је утврдио обавезу туженог у еврима, и то у динарској противвредности по курсу важећем на дан исплате, и да туженом није дата могућност да се изјасни по овој обавези која је свакако другачија у односу на обавезу која се захтева тужбеним захтевом, јасно је да се ради о незаконитом поступању првостепеног суда, чија последица је онемогућавање туженог да расправља пред судом. Ова битна повреда поступка јесте довољан разлог за укидање првостепене пресуде.

У вези с претходним другостепени суд указује и на практичне последице оваквог поступања првостепеног суда. Ако тужбени захтев гласи у динарима, и то у тачно одређеном износу, а обавеза туженог у пресуди гласи у еврима и то у динарској противвредности у моменту извршења обавезе, а након тога првостепени суд ожалбеном пресудом одбија разлику између досуђених евра у динарској противвредности и траженог фиксног износа у динарима, а имајући у виду чињеницу да је курс евра променљив, по правилу временом долази до промене курса на штету динара, што значи да долази до повећања обавезе туженог изражено у динарима, наступају последице које се огледају у следећем: у извршној исправи је један износ, а у поступку извршења најчешће се појављује други износ (као противвредност евра по курсу важећем на дан исплате), а поставља се и питање за који износ је одбијен тужбени захтев јер ако је мањи номинални износ обавезе у динарима, за који је део (износ) правноснажно одбијен тужбени захтев. Другим речима, постоји реална могућност да се приликом извршења обавезе „захвата“ и део у вези кога је правноснажно одбијен тужбени захтев.

Првостепени суд је на исти начин поступио одлучујући о тужбеном захтеву за уништене покретне ствари, па претходно наведени разлози о постојању поменуте битне повреде одредаба парничног поступка важе и за ову одлуку. Поред тога, основано се жалбом оспорава правилност приступа првостепеног суда да приликом одлучивања о накнади штете за покретне ствари утврди висину обавезе туженог по слободној оцени у износу од 20 000 евра, односно да ли су били испуњени услови за примену одредбе чл. 232 ЗПП за поступање суда на овакав начин.

Основано се у жалби туженог истиче да првостепени суд није дао јасне и потпуне разлоге у вези питања да ли на страни тужилаца има доприноса у настанку штете. Овај налог садржан је у поменутој пресуди Апелационог суда у Крагујевцу Гж-674/15 од 07.07.2015. године, којом је потврђена поменута међупресуда Основног суда у Пожеги

2П.бр.1138/12 од 29.01.2015. године, и којом је указано на које чињенице првостепени суд мора да обрати посебну пажњу ради правилног закључка у вези овог питања.

На страни 27, претпоследњи став образложења ожалбене пресуде првостепени суд након закључка да на страни тужиле „АА“ нема доприноса настанку штете, наводи да се струја у ЕД ... водила на потрошача „ББ“ (у овом спору тужилу) да тужилца „АА“ од смрти супруга 2002. године не живи у кући у ..., већ код ћерке „ББ“ и зета „ВВ“ у ... и да је њено пребивалиште у ... на адреси ћерке и зета, да је она власница породичне куће у ..., и да су у пожару изгореле њене ствари а бригу о кући као и бригу о тужилци „АА“ преузели су ћерка и зет. С обзиром да се ове чињенице наводе у истом ставу у коме стоји закључак да на страни тужиле „АА“ нема доприноса, стиче се утисак да се ради о образложењу закључка о непостојању доприноса ове тужиле. Међутим, из садржине ових разлога уопште није јасно у каквој су вези ове чињенице са оценом доприноса тужиле настанку штете а поред тога изостао је јасан одговор у вези питања на која је указао другостепени суд у поменутој одлуци, тако да другостепени суд није у могућности да испита правилност закључка првостепеног суда о непостојању доприноса тужиле.

У вези одлуке из става четири изреке ожалбене пресуде, којом је одбијен тужбени захтев тужилаца „ББ“ и „ВВ“ за накнаду штете за уништене покретне ствари, основано се у њиховој жалби оспорава правилност оцене изведених доказа у вези овог тужбеног захтева. У жалби се правилно наводи да постоје ситуације у поступцима, у којима не постоје други докази, осим исказа парничних странака, који је доказ као и сваки други доказ и подложен је оцени суда, тако да за оцену истинитости исказа странака није једино одлучујуће да ли постоје, како првостепени суд наводи, материјални докази, којима се поткрепљује исказ странака, већ је потребна оцена доказа у складу са чл. 8 ЗПП, тако да резултат оцене доказа може да буде или повољан или неповољан по странку, али је свакако неопходно да првостепени суд јасно определи да ли прихвата или не прихвата као уверљив и истинит исказ странака.

Поред тога, другостепени суд посебно указује на околност да је поменутом међупресудом утврђен основ потраживања тужилаца „ББ“ и „ВВ“ за уништене покретне ствари, тако да је остало да се коначном пресудом одлучи о висини тужбеног захтева, што подразумева да је правноснажном међупресудом утврђено постојање штете, а то подразумева да су одређене ствари које су власништво ових тужилаца уништене у пожару, и да се коначном одлуком одлучује само о висини тужбеног захтева. Стога је оцена првостепеног суда о томе да њихов тужбени захтев није основан, у супротности са садржином и дејством правноснажне међупресуде.

Из наведених разлога жалбе тужилаца „ББ“ и „ВВ“ и туженог се уважавају, и првостепена пресуда укида у ставу један, ставу четири изреке на основу одредбе става 1 члана 391 ЗПП, и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити наведену битну повреду одредаба парничног поступка, имајући у виду изнете примедбе, ставове и налоге

другостепеног суда, и у образложењу своје одлуке дати јасне и правилне разлоге у погледу свих битних чињеница.

Другостепени суд посебно указује на обавезу првостепеног суда да примењује одредбе ЗПП о руковођењу поступком и вештачењу, посебно да суд решењем о вештачењу утврђује задатак вештака, што значи да не може да препусти вештаку да одлучује да ли ће неку вредност да искаже у динарима, или страној валути, како је учињено у овом предмету.

С обзиром да је укинута одлука о главној ствари, то се укида и одлука о трошковима поступка из става пет изреке на основу чл. 401 тач. 3 ЗПП.

**Председник већа-судија
Ацо Вучићевић с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Весна Алексић**